

საქართველოს სტრატეგიული
განვითარების „ათპუნქტიანი გეგმა“ -
მოდერნიზაციისა და დასაქმებისათვის

2011 - 2015

ოქტომბერი, 2011

ეს დოკუმენტი შემუშავებული იქნა საქართველოს მთავრობის მიერ და მოიცავს ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური პოლიტიკის მთავარ მიმართულებებს და მიზნებს 2011 - 2015 წლებისათვის.

ამ დოკუმენტის განახლება მოხდება ყოველ 6 თვეში ერთხელ ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დინამიკის, გლობალური და რეგიონული კონტექსტის გათვალისწინებით.

საქართველოს მთავრობის სტრატეგიული

„ათპუნქტიანი გეგმა“

მოდერნიზაციისა და დასაქმებისათვის

(2011–2015)

საქართველოს მთავრობის სოციალურ-ეკონომიკური პოლიტიკის მიზანია, შექმნას წინაპირობები წარმატებული, მდიდარი და ერთიანი საქართველოსათვის, სადაც ყველა მოქალაქე უზრუნველყოფილი იქნება ღირსეული საცხოვრებელი გარემოთი და ექნება საშუალება, გახდეს მსოფლიო საზოგადოებრიობის წარმატებული და მდიდარი წევრი.

ამ მიზნების მიღწევას საქართველოს მთავრობა სამუშაო ადგილების შექმნით და უმუშევრობის შემცირებით გეგმავს, ხოლო შრომისუნაროთათვის (შეზრდილი შესაძლებლობის პირები, პენსიონერები) სოციალური დახმარების სისტემის გაუმჯობესებით. შესაბამისად, ამ „ათპუნქტიანი გეგმის“ აბსოლუტურად ყველა პუნქტი სწორედ ამ ორ მიზანს ისახავს, კერძოდ, როგორ შევქმნათ უფრო მეტი და მაღალანაზღაურებადი სამუშაო ადგილი და როგორ გავაუმჯობესოთ ჩვენი მოქალაქეების სოციალური მდგომარეობა (მათ შორის, ჯანდაცვისა და სოციალური დახმარების სისტემების გაუმჯობესების გზით).

ეს ათი პუნქტია:

1. მაკროეკონომიკური სტაბილურობა.
2. მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის გაუმჯობესება.
3. საუკეთესო საინვესტიციო და ბიზნესგარემოს შექმნა/შენარჩუნება.
4. რეგიონულ საგაჭრო და ლოგისტიკურ ცენტრად ჩამოყალიბება.
5. ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება.
6. სოფლის მეურნეობის განვითარება.
7. განათლების სისტემის გაუმჯობესება.
8. სოციალური პოლიტიკის დახვეწა.
9. ხელმისაწვდომი, მაღალხარისხიანი ჯანდაცვის სისტემის ჩამოყალიბება.
10. ურბანული და რეგიონული განვითარება.

1. მაკროეკონომიკური სტაბილურობა – სწრაფი ზრდა, ფისკალური მდგრადობა, ვალის მცირე წნეხი, მცირე და კონტროლირებადი საბიუჯეტო დეფიციტი, დაბალი ინფლაცია, მთავრობის მცირე ზომა, ფინანსური სისტემის მდგრადობა, ჯანსაღი საბანკო სექტორი, მდგრადობა შოკების მიმართ

გლობალური ეკონომიკის არასახარბიელო მდგომარეობის ფონზე უმნიშვნელოვანესია ჯანსაღი მაკროეკონომიკური გარემოსა და პარამეტრების შენარჩუნება-გაუმჯობესება. ბევრ ევროპულ ქვეყანაში სწორედ მაკროპარამეტრების პრობლემურობის გამო წარმოიშვა კრიზისი. ზოგიერთ მათგანში ამის მიზეზი იყო მაღალი საბიუჯეტო დეფიციტი ან მაღალი ვალის მაჩვენებელი, ან კიდევ დაბალი ეკონომიკური ზრდა. შედეგად - შეჩერდა ინვესტიციები, გაკოტრდნენ კომპანიები, სახელმწიფოებს მოუწიათ ხარჯების (მათ შორის, ხელფასებისა და პენსიების) შემცირება, რამაც, საბოლოო ჯამში, სამუშაო ადგილების დაკარგვა და უმუშევრობის გაზრდა გამოიწვია.

ამ ფონზე განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ჩვენი ეკონომიკის პოზიტიური მაკროეკონომიკური პარამეტრების შენარჩუნება და გაუმჯობესება. სწორედ ეს გამოიწვევს დღეს მსოფლიოში არსებული კაპიტალის (რომელიც არსებული პრობლემების გამო ახალ ბაზრებს ეძებს) მოზიდვას, არსებული საწარმოების გაფართოებას, ახალი ინვესტიციების განხორციელებას და, რაც მთავარია, ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას. თუმცა, მეორე მხრივ, არ უნდა დაგვაფიქვდეს, რომ საქართველოს ეკონომიკა სრულად არის ინტეგრირებული მსოფლიო ეკონომიკაში, რაც ნიშნავს იმას, რომ მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი საქართველოზეც აისახება – მსოფლიოს შემცირებული ეკონომიკური ზრდა გამოიწვევს შემცირებულ მოთხოვნას ყველა პროდუქტზე (მათ შორის, საქართველოს საექსპორტო პროდუქტებზე). ეს კი გამოიწვევს ინვესტორთა უფრო მეტ სიფრთხილეს და პირდაპირი ინვესტიციების შემცირებას, კაპიტალის გადინებას განვითარებადი ქვეყნებიდან. სწორედ ამიტომ საქართველოს ეკონომიკა მზად უნდა იყოს მოვლენების ასეთი განვითარებისათვის და უფრო მეტი ყურადღება უნდა გამახვილდეს ჯანსაღი მაკროეკონომიკური პარამეტრების შენარჩუნებისა და გაუმჯობესებისათვის.

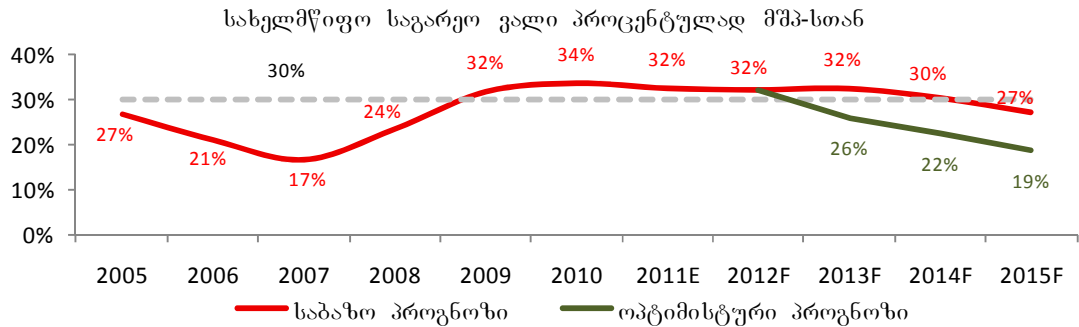
მთლიანი შიდა პროდუქტი

- უახლოეს წლებში საქართველოს მთავრობის მიზანია, მშპ-ის მინიმალური ზრდა იყოს მსოფლიო ეკონომიკის საშუალო ზრდაზე მაღალი, ხოლო ოპტიმისტური სცენარით 4-წლიან პერიოდში მიაღწიოს ორნიშნა რიცხვს. სწორედ მაღალი ეკონომიკური ზრდა გამოიწვევს მრავალი ინვესტორის დაინტერესებას საქართველოში, მეტი ინვესტიციის მოზიდვას და ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას.

- მშპ-ის ასეთი ზრდის შედეგად 2015 წლისთვის საქართველო გახდება მსოფლიო ბანკის კლასიფიკაციით „მაღალი საშუალოშემოსავლიანი ქვეყანა“, მშპ ერთ სულზე გაიზრდება 60-90%-ით 2011 წელთან შედარებით და მიაღწევს 5,000-6,000 აშშ დოლარს შორის ნიშნულს, რაც 3-4-ჯერ მეტი იქნება 2005 წლის შესაბამის მონაცემთან შედარებით.
- საქართველოს მთლიანი შიდა პროდუქტი ერთ სულ მოსახლეზე მსყიდველობითი უნარის მიხედვით (PPP) თითქმის გაორმაგდება 2015 წელს 2005 წელთან შედარებით.
- თუმცა მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის გაღრმავების შემთხვევაში შემუშავებულია სათადარიგო სცენარი, რომლის მიხედვითაც, ქვეყნის ეკონომიკა 2012-2014 წლებში 0-3%-ით იზრდება. ეს იმ შემთხვევაში, თუ ჩვენი რეგიონის ქვეყნების ეკონომიკური ზრდა მცირდება იმავე პერიოდის განმავლობაში.

სახელმწიფო ვალი

- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, საგარეო სახელმწიფო ვალის პორტფელმა შეინარჩუნოს ხელსაყრელი ფინანსური პარამეტრები, რომლებიც უზრუნველყოფენ მის მდგრადობას როგორც მოკლევადიან, ასევე საშუალო- და გრძელვადიან პერსპექტივაში.
- სახელმწიფო საგარეო ვალის კონსერვატიული და პრაგმატული მართვა საწინდარია ქვეყნის დაცულობისა და ფისკალური მდგრადობის, სხვადასხვა ტიპის გლობალური/ეგზოგენური რისკებისა და გამოწვევების არსებობის პირობებში. სახელმწიფო საგარეო ვალის დონემ არ უნდა შეუქმნას საფრთხეები ეკონომიკურ და სოციალურ სტაბილურობას; აქედან გამომდინარე – არც სამუშაო ადგილებსა და მათი შექმნის პერსპექტივას.
- საქართველოს მთავრობის მიერ ინიცირებული ეკონომიკური თავისუფლების აქტის მიხედვით, სახელმწიფო ვალი ლიმიტირებულია და მისი დონე უნდა შეადგენდეს არა უმეტეს მშპ-ის 60%-ს. ამასთან, ფისკალური და ზოგადად მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი სახელმძღვანელო პრინციპი და საშუალოვადიანი ამოცანა იქნება სახელმწიფო საგარეო ვალის თანმიმდევრული შემცირება მშპ-ის 25%-მდე. აღნიშნულთან დაკავშირებით, მნიშვნელოვანია საბიუჯეტო შემოსავლებთან და ექსპორტთან მიმართებაში სახელმწიფო და მთავრობის ვალის ყოველწლიური მომსახურების ოპტიმალური დონის შენარჩუნება.
- 2015 წლისთვის მთავარი ამოცანაა, სახელმწიფო საგარეო ვალის მომსახურების პროცენტი სახელმწიფო ბიუჯეტთან მიმართებაში არ სცდებოდეს 9%-ს, ხოლო მშპ-სთან მიმართებაში – 3%-ს.

- შესაბამისად, მსოფლიო კრიზისის გაღრმავების შემთხვევაში ქვეყანას ექნება რეზერვი, ეგრეთ წოდებული – „ფინანსური ბალიში“, რაც დღეს ბევრ განვითარებულ თუ განვითარებად ქვეყანას არ გააჩნია, ვალი გაზარდოს მშპ-ის 20-30%-ით, მშპ-ის 60%-იან ზღვრამდე და ამით შეინარჩუნოს ეკონომიკური აქტივობა და დასაქმების დონე.

ბიუჯეტის დეფიციტი

- გრძელვადიანი ეკონომიკური სტაბილურობისათვის სახელმწიფოს მიერ ვალდებულებების სათანადო დონეზე შესრულებისა და ინვესტორთა ნდობის შესანარჩუნებლად აუცილებელია ბიუჯეტის დეფიციტი შენარჩუნდეს რაც შეიძლება დაბალ დონეზე. საქართველოს მთავრობის მიზანია მაქსიმალურად დაბალანსებული ბიუჯეტის უზრუნველყოფა, რაც, ერთი მხრივ, საჭიროების შემთხვევაში ახდენს ეკონომიკურ სტიმულირებას და მეორე მხრივ, გლობალური ეკონომიკური გამოწვევების გათვალისწინებით, ქვეყნის ფისკალური და მაკროეკონომიკური სტაბილურობის უმნიშვნელოვანესი საწინდარი და სამუშაო ადგილების შექმნის მამოძრავებელია.
- ეკონომიკური თავისუფლების აქტის თანახმად, 2014 წლიდან ბიუჯეტის დეფიციტი უნდა შეადგენდეს არა უმეტეს მშპ-ის 3%-ს.

ბიუჯეტის თანაფარდობა მშპ-სთან

- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების წილი მშპ-სთან იყოს „მცირე მთავრობის“ ფარგლებში, რათა საგადასახადო წნეხმა და მთავრობის აქტივობამ არ შეზღუდოს სივრცე სამეწარმეო აქტივობისათვის, კერძო ინიციატივებისა და ინვესტიციებისათვის.
- ეკონომიკური თავისუფლების აქტის მიხედვით, ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდის მთლიანი მოცულობის წილი არ უნდა აღემატებოდეს მშპ-ის 30%-ს 2014 წლიდან.

- ბიუჯეტის ხარჯების მოცულობის ზრდა უნდა უზრუნველყოს ეკონომიკურმა ზრდამ.

ინფლაცია

- საქართველოს მთავრობისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის ამოცანაა, ინფლაცია გრძელვადიანად შეინარჩუნოს ერთნიშნა მაჩვენებელზე.
- ეროვნული ბანკის მონაცემებით, 2011 წლის მესამე და მეოთხე კვარტალებში ინფლაცია ერთნიშნა მაჩვენებელს უკვე დაუბრუნდა.
- 2010 წლის ბოლოს და 2011 წლის დასაწყისში მაღალი ინფლაციის დონე საერთაშორისო ბაზრებზე სასურსათო პროდუქტებზე ფასების ზრდით იყო გამოწვეული. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა და საქართველოს მთავრობამ გაატარეს ანტიინფლაციური ზომები, რათა მაქსიმალურად შეემცირებინათ საბაზო ინფლაცია, რაც მიღწეულ იქნა:
 - კონსერვატიული ფისკალური პოლიტიკით;
 - კონსერვატიული მონეტარული პოლიტიკით.
- საქართველოს მთავრობამ ასევე მიიღო ღრობითი ზომები, რათა ინფლაციის მაჩვენებლის შემცირებამდე შეემსუბუქებინა მოსახლეობისთვის ფასების ზრდის წნეხი. ამ მიზნით დარიგდა დენისა და სურსათის ვაუჩერები. საქართველოს მთავრობამ ასევე მოიძია ახალი მომწოდებელი ქვეყნები სხვადასხვა პროდუქციის შემოტანის დივერსიფიკაციისთვის და განახორციელა დამატებითი პროექტები სოფლის მეურნეობაში.

გაცვლითი კურსი

- საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა ორ ამოცანას შორის (გაცვლითი კურსის სტაბილურობა და ინფლაცია) განსაკუთრებული ყურადღება უნდა გაამახვილოს ინფლაციაზე.
- უმთავრესი ამოცანაა რეალური გაცვლითი კურსის მონიტორინგი, რათა ამ კურსმა ნეგატიურად არ იმოქმედოს საქართველოს ეკონომიკის კონკურენტუნარიანობაზე.

ფინანსური სტაბილურობა

- საქართველოს ხელისუფლების ამოცანაა ფინანსური სისტემის მდგრადობა და გარე შოკებზე დამოკიდებულების შემცირება.
- ხელი უნდა შეეწყოს საქართველოს მთავრობის ფასიანი ქაღალდების ლიკვიდური ბაზრის ჩამოყალიბებას, საქართველოს მთავრობის ჯამური

ფინანსური ვალდებულებების გონივრული მართვისა და თანმიმდევრული შემცირების ფონზე.

- ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარების სტაბილურ ეტაპზე გადასვლისკენ მიუთითებს 2011 წელს ფასიანი ქაღალდების ვალიანობის მარცხის შემცირების ტენდენცია, რაც ძირითადად გამოწვეულია ფასიანი ქაღალდების ლიკვიდურობისა და მათზე მოთხოვნის ზრდით.

ფინანსური სექტორი

- ფინანსური სექტორის განვითარება მაკროეკონომიკური სტაბილურობისა და, შესაბამისად, ინვესტორების ნდობის ზრდის ფონზე უზრუნველყოფს საბანკო საპროცენტო განაკვეთების შემცირებას, სესხების ხანგრძლივობისა და ბანკების მიერ სექტორული/რეგიონული კონცენტრაციის შემცირებას. რაც, თავის მხრივ, გამოიწვევს მცირე და საშუალო ბიზნესის დაფინანსების გაზრდას, ეკონომიკურ გააქტიურებას და, შესაბამისად, დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნას.
- საპროცენტო განაკვეთების შემცირება შესაძლებელია ქვეყნის პოზიტიური მაკროპარამეტრებისა და საბანკო სექტორის დადებითი მაჩვენებლების გრძელვადიანი შენარჩუნებით. პირველი მათგანი გამოიწვევს ქვეყნისადმი ნდობის გაზრდას ინვესტორთა მხრიდან და, შესაბამისად, ქართულ საბანკო სექტორს იაფი საკრედიტო რესურსის მოზიდვის საშუალებას მისცემს. მეორე კი გამოიწვევს დეპოზიტების მოცულობის ზრდას, რაც, საბოლოო ჯამში, დაბალ საპროცენტო განაკვეთებზე აისახება.
- მთავარი მიზანია - 2005 წელთან შედარებით 2015 წელს დაახლოებით 9-ჯერ გაიზარდოს როგორც საბანკო აქტივები, ასევე დეპოზიტები და სასესხო პორტფელის მოცულობა. ეს კი გაზრდის საინვესტიციო რესურსებს და, შესაბამისად, პოზიტიურად აისახება სამუშაო ადგილების შექმნის დინამიკაზე.

საერთაშორისო რეზერვები

- საქართველოს მთავრობისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის ამოცანაა, ქვეყანას ჰქონდეს საკმარისი საერთაშორისო რეზერვები შესაძლო საგარეო შოკების შერბილებისა და საგარეო ვალდებულებების მომსახურების მიზნით.
- რეზერვების მართვის ძირითადი პრინციპებია:
 - ა) ლიკვიდურობა;
 - ბ) უსაფრთხოება;
 - გ) შემოსავლიანობა.

- 2012-2015 წლებში, ვალების მომსახურების გათვალისწინებით, საქართველოს ექნება ადეკვატური საერთაშორისო რეზერვი. 2015 წელს 2010 წელთან შედარებით საერთაშორისო წმინდა რეზერვების მოცულობა გაიზრდება 107%-ით.

2. მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის გაუმჯობესება – საწარმოო პოტენციალის და ღია ეკონომიკის განვითარება - ექსპორტის და ტურიზმის ზრდით

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, გრძელვადიან პერსპექტივაში მიადწიოს ეკონომიკის განვითარების ისეთ სტრუქტურას, როდესაც 2015 წლისათვის 2011 წელთან შედარებით მიღწეულ იქნება სავაჭრო ბალანსის დეფიციტის განახევრება მშპ-სთან მიმართებაში, პროცენტულ გამოხატულებაში.
- სავაჭრო ბალანსის დეფიციტის შემცირება მიიღწევა საქონლის ექსპორტის ზრდით, რაც შედეგი უნდა იყოს წარმოებისა და, შესაბამისად, პროდუქტიული დასაქმების ზრდისა.
- არსებითია ასევე მომსახურების ექსპორტის ზრდა, რაც, პირველ რიგში, უნდა გამომდინარეობდეს ტურიზმის სფეროს განვითარებიდან და, შესაბამისად, ამ სფეროში დასაქმების ზრდიდან.
- ამ ამოცანის მისაღწევად, მაკროეკონომიკურ სტაბილურობასთან ერთად, საჭიროა სამეწარმეო და საგადასახადო გარემოს მიმზიდველობის შენარჩუნება და გაუმჯობესება, საქართველოს, როგორც „ბიზნეს-პლატფორმის“ როლის გაზრდა, ჯამური ინვესტიციების გაზრდა და ღია სავაჭრო რეჟიმების განვითარება (იხ. შესაბამისი თავები).
- საქონლის, მომსახურების და ტურიზმის ექსპორტი 2010 წელთან მიმართებაში 2015 წლისათვის 2-ჯერ უნდა გაიზარდოს, საშუალოდ – 15-20%-ით წელიწადში.
- არსებითი იქნება თავისუფალი და პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმების გამოყენების გაუმჯობესება, განსაკუთრებით მთავარ სავაჭრო პარტნიორებთან. ამ თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანი იქნება თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების გაფორმება ევროკავშირთან და თურქეთთან არსებული თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების პირობების რეალიზება.

ტურიზმი

- ტურიზმის განვითარება უნდა განხორციელდეს ორი მიდგომის კონბინირებით: „ჰორიზონტული პოლიტიკით“, რაც მიმართულია ტურიზმისათვის ირიბი წამახალისებელი გარემოებების შექმნით, და „ვერტიკალური მიდგომის“ გამოყენებით, როგორც არის ტურისტულ ინფრასტრუქტურაში ინვესტირება.

- საქართველოს მთავრობის მიზანია, 2015 წლისთვის ტურისტების რაოდენობა 5 მილიონს გადააჭარბოს და ქვეყანა გახადოს ზამთრის ტურიზმის ერთ-ერთი ცენტრი.
- გაიზრდება ყოველწლიური ტურისტული სარეკლამო კამპანიები იმ ქვეყნებში, საიდანაც ტურისტების მოზიდვის პოტენციალი მაღალია, კერძოდ - ბელორუსი, უკრაინა, პოლონეთი, ისრაელი, ბალტიისპირეთის ქვეყნები.
- პრიორიტეტულია დაბალბიუჯეტოანი ავიახაზების ოპერატორების მოზიდვა, პირდაპირი ფრენების სამი ძირითადი მიმართულებით დივერსიფიკაცია (დასავლეთ ევროპა, ახლო აღმოსავლეთი და აზია).

საპარტნიორო ფონდი

- საქართველოს მთავრობამ შექმნა საპარტნიორო ფონდი. ფონდის აქტივები გამოყენებული იქნება მსხვილი საინვესტიციო პროექტების განხორციელებლად, რომლებიც უპირატესად საქართველოს საექსპორტო პოტენციალს და დასაქმებას გაზრდიან ისეთი პროექტებით, რომელთაც კერძო სექტორი სახელმწიფოს თანამონაწილეობის გარეშე ვერ ძლევს სასტარტო გარემოებებიდან და რისკებიდან გამომდინარე.
- პროექტების განხორციელების მექანიზმი ითვალისწინებს ფონდის მხრიდან წილობრივ მონაწილეობას ან ინვესტორთან შესყიდვის ხელშეკრულების გაფორმებას ენერგეტიკის სფეროში წარმოებულ პროდუქციაზე. საკრედიტო რესურსი მოზიდული იქნება საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან. ძირითადი პროექტები განხორციელდება ისეთ დასაქმებადტევად სფეროებში, როგორებიცაა ენერგეტიკის, სოფლის მეურნეობისა და ტურიზმის სფეროები.
- საპარტნიორო ფონდის დაფინანსების წყარო ასევე შეიძლება გახდეს სახელმწიფო საწარმოების აქციების საერთაშორისო ბირჟებზე განთავსების შედეგად მიღებული თანხები.

3. საუკეთესო საინვესტიციო და ბიზნეს გარემოს შექმნა/შენარჩუნება **– არაკორუფციული გარემო, საუკეთესო პირობები** **მეწარმეობისათვის, კომფორტული საგადასახადო გარემო დაბალი** **გადასახადებით**

- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, შეინარჩუნოს არაკორუფციული გარემო, რაც ზრდის საქართველოს კონკურენტულ უპირატესობას და შესაძლებლობას აძლევს მეწარმეებს, შექმნან მეტი პროდუქცია და დასაქმების ადგილები, ხოლო მოსახლეობას – მიიღონ უკეთესი მომსახურება და უკეთესი პირობები განვითარებისათვის.
- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, საქართველომ შეინარჩუნოს მსოფლიოში ერთ-ერთი არაკორუმპირებული ქვეყნის სტატუსი.

სამეწარმეო გარემო

- საქართველოს სხვა კონკურენტული სისუსტეები (ბაზრის ზომა, გეოპოლიტიკური გამოწვევები) უნდა დაბალანსდეს საუკეთესო ბიზნეს-კლიმატით, რაც ხელს შეუწყობს ინვესტიციების გაზრდას და სამუშაო ადგილების შექმნას.
- დასაქმების ხელშესაწყობად შრომის ბაზარი და რეგულაციები მაქსიმალურად მოქნილი უნდა იყოს შრომის ბაზარზე მობილურობისა და მაღალი დასაქმებისათვის - მაგალითად სპეციალური რეგულაციების შემოტანის გზით 45 დან 60 წლამდე მოსახლეობის დასაქმების შემთხვევაში.
- სამეწარმეო გარემოს განვითარების ერთ-ერთ საკვანძო ასპექტს წარმოადგენს საგადასახადო სისტემის და ადმინისტრირების გამარტივება - „ახალი კურსი“, რომლის პრინციპები ასახულია ახალ საგადასახადო კოდექსში.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

- პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები წარმოადგენენ არსებითი სამუშაო ადგილების იმპორტს საქართველოში, ამიტომ მთავრობის ამოცანაა, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები შეადგენდეს მთლიანი შიდა პროდუქტის მინიმუმ 6%-ს, 2-ჯერ უფრო მეტს, ვიდრე ბოლო სამი წლის საშუალო მსოფლიო საზღვრებს მიღმა ინვესტიციების მსოფლიო მშპ-სთან შეფარდება (დაახ. 3%).

4. რეგიონულ სავაჭრო და ლოგისტიკურ ცენტრად ჩამოყალიბება – ღია ეკონომიკა, გამართული ლოგისტიკური ინფრასტრუქტურა

იმისათვის, რომ გაჩნდეს მეტი სამუშაო ადგილი, საქართველოს მთავრობამ უნდა იზრუნოს ქვეყანაში საწარმოებსა და სერვისების შექმნისათვის, არა მარტო იმ კომპანიების მიერ, რომლებიც უშუალოდ საქართველოს ეკონომიკით არიან დაინტერესებული, არამედ მათი მეშვეობითაც, რომელთა ინტერესების სფეროა ჩვენი რეგიონი და მის მიღმა არსებული ეკონომიკებიც.

- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, ქვეყანა წარმოადგენდეს „დერეფანს“ ტრანზიტისათვის, ასევე „პლატფორმას“ ბიზნესის განვითარებისათვის – საქართველოდან მეზობელ ქვეყნებსა და ფართო რეგიონში.
- ღია ეკონომიკა, გამართული და განვითარებული ინფრასტრუქტურა, სამაგალითო ადმინისტრაციული მომსახურება და ისეთი ინსტრუმენტები, როგორებიცაა თავისუფალი ინდუსტრიული ზონა და სასაწყობო საწარმოების ლიბერალური რეგულირება, უნდა გახდეს საქართველოს „ბიზნესპლატფორმად“ ჩამოყალიბების ერთ-ერთი საფუძველი.
- ამ ამოცანის შესასრულებლად საქართველოზე გამავალმა სატრანსპორტო დერეფანმა უნდა შეინარჩუნოს და გაზარდოს მიმზიდველობა, რის მისაღწევადაც მნიშვნელოვანი იქნება თანამშრომლობა რეგიონის სხვა ქვეყნებთან.
- საქართველომ, როგორც რეგიონულმა „ბიზნესპლატფორმამ“, უნდა ისარგებლოს რამდენიმე არსებული ტენდენციით და იმ კომპანიებსა და ინდუსტრიებს შესთავაზოს უკეთესი გარემო, რომლებიც ეძებენ უკეთეს და უფრო მოსახერხებელ ადგილს საწარმოების განსათავსებლად, გაზრდილი სამეწარმეო ხარჯების გამო აღმოსავლეთ ევროპასა და თურქეთში, და რაც ეფუძნება ჩინეთისა და ინდოეთის მზარდი ეკონომიკების ინტერესებს ევროპულ ბაზრებზე.
- მიმდინარეობს წინა მოლაპარაკებები ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების გაფორმებასთან დაკავშირებით.
- საქართველოს აქვს თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება თურქეთთან და ყოფილ საბჭოთა ქვეყნებთან, GSP აშშ-სთან, GSP+ ევროკავშირთან და პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმები სხვა ქვეყნებთან.

„ბიზნესპლატფორმის“ შექმნის პროექტის ფარგლებში მსოფლიო ბრენდების მოსაზიდად და/ან განსაკუთრებულად დიდი რაოდენობის სამუშაო ადგილების შექმნის პერსპექტივით საქართველოს მთავრობა ქვეყანაში წარმოების განვითარების მიზნით, განსაკუთრებული პროექტებისთვის ინვესტორებს შესთავაზებს რამდენიმე წამახალისებელ პირობას:

- ბიზნესის კეთებისათვის ხელსაყრელ გარემოს;

- ინვესტორს საწარმოს ასაშენებლად მიწის ნაკვეთი საკუთრებაში გადაეცემა სიმბოლურ ფასად;
- გამოყოფილი იქნება სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საპრივატიზაციო შენობები, რომლებიც შესაძლებელია შეღავათიან ფასებში გადაეცეს ინვესტორებს;
- საქართველოს მთავრობა უზრუნველყოფს საწარმომდე შესაბამისი ინფრასტრუქტურის (გაზი, წყალი, ელექტროენერჯია) მოწვდომასა და საწარმომდე მისასვლელი გზების მშენებლობას/შეკეთებას;
- საქართველოს მთავრობა, სხვა დონორ ორგანიზაციებთან ერთად, დაეხმარება უცხოურ კომპანიებს მუშახელის მოზიდვასა და ტრენინგების დაფინანსებაში.

თავისუფალი ინდუსტრიული ზონები

- საქართველოში „ბიზნესპლატფორმის“, ინვესტორთა მოზიდვისა და დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნის მიზნით შეიქმნა თავისუფალი ინდუსტრიული ზონები.
- საქართველოს მთავრობამ გაათავისუფლა ზონის ტერიტორიაზე მიღებული მოგება მოგების გადასახადისაგან, ზონის ტერიტორიაზე შექმნილი დამატებული ღირებულება – დღგ-ისაგან და ზონის ტერიტორიაზე არსებული ქონება – ქონების გადასახადისაგან და ეს ყოველივე კი იმის სანაცვლოდ, რომ ზონის ტერიტორიაზე და ტერიტორიის გარშემო, განვითარდეს ინფრასტრუქტურა (სასტუმრო, სამედიცინო, სარეკლამო, საექსპედიტორო, ექსპერტიზის და სხვა მრავალი მომსახურება) და შედეგად შეიქმნას სამუშაო ადგილები.

რეგიონული საბითუმო და საცალო სავაჭრო ცენტრები

- „ბიზნესპლატფორმის“ ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ელემენტი უნდა გახდეს საქართველოში რეგიონული მნიშვნელობის საბითუმო და საცალო სავაჭრო ცენტრების შექმნა. ასეთი ცენტრები უნდა შეიქმნას, როგორც არსებული ცენტრების რესტრუქტურიზაციის, ასევე ახალი ცენტრების შექმნის გზით.
- ასეთ ზონებში საგადასახადო ადმინისტრირებისა და ვაჭრობის გაიოლების მიზნით შეიქმნება სპეციალური, საგადასახადო თვალსაზრისით, გამჭვირვალე სავაჭრო ზონები.

5. ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება – მულტიმოდალური სატრანსპორტო და ენერგეტიკული „კვანძი“ ფართო რეგიონისათვის

საგზაო ინფრასტრუქტურა

- იქმნება განვითარებული, ხარისხიანი და უსაფრთხო საგზაო ინფრასტრუქტურა ქვეყნის შიდა ტვირთბრუნვის, იმპორტ-ექსპორტისა და ტრანზიტის განვითარებისათვის, უკეთესი მიღწევადობისათვის საკურორტო ადგილებამდე და რეგიონებამდე, რაც, საბოლოო ჯამში, გამოიწვევს უფრო მეტი სამუშაო ადგილისა და უკეთესი სამეწარმეო და საცხოვრებელი გარემოს შექმნას.
- გასული წლების განმავლობაში საავტომობილო გზების ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით 2,5 მილიარდ ლარზე მეტი იქნა ინვესტირებული. ეს ტენდენცია მომდევნო წლებშიც შენარჩუნდება.

პროექტის დასახელება	დაწყება	დასრულება	საორიენტაციო თანხები (მლნ აშშ დოლარი)
ნატახტარი-აღიანი	2006	2008	46
აღიანი-იგოეთი	2007	2009	27.3
იგოეთი-სვენეთი	2008	2011	101.2
სვენეთი-რუისი	2009	2011	151.5
რიკოთის გვირაბის რეაბილიტაცია	2009	2011	30.3
თბილისის შემოვლითი გზა	2010	2011	9
ზესტაფონი-ქუთაისი-სამტრედია	2011	2013	239.4
ქობულეთის შემოვლითი გზა	2011	2013	190.9
თბილისი-რუსთავი	2012	2013	64
რუისი-რიკოთი	2011	2013	155.1
სამტრედია-გრიგოლეთი-ჩოლოქი	2012	2014	248

- ამ პროექტების განხორციელებისას თავად მშენებლობაზე პირდაპირ და ირიბად ყოველწლიურად დასაქმდება 30 000 ადამიანამდე. გარდა ამისა, ამ პროექტების განხორციელება გაზრდის ქვეყნის სატრანზიტო და საინვესტიციო პოტენციალს, უფრო მიმზიდველს გახდის ქვეყანას როგორც ტურიზმის და ვაჭრობისათვის, ასევე ახალი საწარმოების მშენებლობისათვის, შესაბამისად, ახალი სამუშაო ადგილების შექმნისათვის.

რკინიგზა

- საქართველოს რკინიგზამ უნდა შეინარჩუნოს მომგებიანი საწარმოს სტატუსი და, ამავე დროს, გაზარდოს სიმძლავრე, კომფორტი და სიჩქარეები.
- მიმდინარეობს თბილისი-ბათუმის ჩქაროსნულ რკინიგზაზე მუშაობა მოდერნიზაციის პროექტის ფარგლებში. სამგზავრო დრო ბათუმიდან თბილისამდე თანამედროვე მატარებლით 3 საათამდე შემცირდება. აღნიშნული პროექტის ბიუჯეტი შეადგენს 400 მლნ დოლარზე მეტს.

- მიმდინარეობს მუშაობა ბაქო-თბილისი-ყარსის ახალ სარკინიგზო გზაზე, რაც უნდა გახდეს დამაკავშირებელი ჩინეთისა და დასავლეთ ევროპის უდიდეს ბაზრებს შორის საქართველოს გავლით.
- მიმდინარეობს თბილისის შემოვლითი სარკინიგზო ხაზის მშენებლობა, რომლის ბიუჯეტიც შეადგენს 250 მლნ დოლარზე მეტს.

პროექტის დასახელება	დაწყება	დასრულება	საორიენტაციო თანხები (მლნ აშშ დოლარი)
ბაქო-თბილისი-ყარსის სარკინიგზო გზა	2009	2012	775
თბილისი-ბათუმის ჩქაროსნული რკინიგზა	2010	2013	415
თბილისის შემოვლითი სარკინიგზო გზა	2010	2013	275

აღნიშნულ პროექტებზე ყოველწლიურად საშუალოდ 8,000-დან 10,000-მდე ადამიანი დასაქმდება.

საჰაერო ტრანსპორტი

- მიზანია კარგად განვითარებული სააეროპორტო ინფრასტრუქტურა დივერსიფიცირებული და მზარდი დანიშნულების ადგილებითა და ოპერატორებით. ამ ეტაპის გამოწვევაა „დაბალბიუჯეტის“ ავიაკომპანიების დაინტერესება საქართველოს ბაზრით.
- მიმდინარეობს მცირე სააეროდრომო ინფრასტრუქტურისა და მცირე ავიაციის განვითარებისათვის შესაბამისი გარემოს ჩამოყალიბება.
- მიმდინარეობს ფოთის აეროპორტის მშენებლობა, რომელიც დასრულდება 2012 წელს.
- საქართველოს საავიაციო ბაზარზე შემოდიან ახალი ავიაკომპანიები.
- 2015 წლისათვის დღეისათვის მგზავრთა არსებული რაოდენობა 50%-ით უნდა გაიზარდოს.
- 2015 წლისათვის უნდა გაიზარდოს არსებულ მიმართულებებზე სიხშირეები (სულ მცირე – კვირაში 5 სიხშირე), რათა უზრუნველყოფილ იქნეს მგზავრთა შეუფერხებელი გადაადგილება.
- 2015 წლისათვის უნდა გაიზარდოს პირდაპირი ფრენების რიცხვი შემდეგი მიმართულებებით: ჩინეთი, ინდოეთი, ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნები, შუა აზია და დასავლეთ ევროპა; 2015 წლისათვის ამ მხრივ უნდა დაემატოს 10 ახალი მიმართულება.

წელი	ოპერატორები	ქვეყნები	დანიშნულება	რეისები კვირაში
2011	19	19	28	197
2015	24	24	38	270

- 2015 წლისათვის საქართველოს საავიაციო ბაზარზე უნდა შემოვიდეს მინიმუმ ერთი გლობალური მასშტაბის დაბალბიუჯეტოანი ავიაკომპანია.
- 2015 წლისათვის საავიაციო ინდუსტრიაში დასაქმებულთა რიცხვი სულ ცოტა 1,5-ჯერ უნდა გაიზარდოს.

საზღვაო ტრანსპორტი

- მიზანია საპორტო ინფრასტრუქტურის კარგად განვითარება, რომელიც მორგებული იქნება სატვირთო, სამგზავრო გადაზიდვების და სატვირთო-სამგზავრო გადაზიდვების სწრაფ და იაფ მომსახურებაზე.
- მგზავრთა გადაყვანაზე ორიენტირებული საპორტო ინფრასტრუქტურის განვითარება, რათა საქართველო უფრო აქტიურად ჩაერთოს მსოფლიო საკრუიზო ლაინერების ქსელში. 2015 წლისთვის შესაძლებელი უნდა იყოს ზღვით მგზავრთა გადაყვანის 2011 წლის მონაცემების გაორმაგება.
- მულტიმოდალური გადაზიდვების ხელშეწყობის მიზნით შავი ზღვის ქვეყნებთან საბორნე გადაზიდვების ამალგების ხელშეწყობა.

ენერგეტიკა

- სანდო, დივირსიფიცირებული და ფინანსურად მდგრადი ენერგოსისტემა არის ერთ-ერთი წინაპირობა საქართველოს სამეწარმეო და ექსპორტის პოტენციალის მაქსიმალიზებისათვის, რაც თავისთავად გულისხმობს და უზრუნველყოფს ათასობით დამატებით სამუშაო ადგილს.
- საქართველო ერთ-ერთი ყველაზე ენერგოსაფრთხო ქვეყანაა რეგიონში, განახლებადი ენერჯის დიდი წილით, ენერჯის ექსპორტიორი და განვითარების უდიდესი ჰიდროენერგეტიკული პოტენციალის მქონე.
- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, ელექტროენერგიაზე ქვეყნის მოთხოვნის 100% დაკმაყოფილებულ იქნეს საქართველოში გამომუშავებული ჰიდროენერჯით. საქართველო უნდა გახდეს ელექტროენერჯის მნიშვნელოვანი ექსპორტიორი თურქეთში, ევროპასა და ახლო აღმოსავლეთში. დღეისათვის ექსპორტის წილი ელექტროენერჯის ადგილობრივ გენერაციაში 15%-ია.
- ბუნებრივი აირის მოწოდების კომერციული და ტექნიკური წყაროების მაქსიმალურად დივერსიფიკაცია. მომავალი 10 წლის განმავლობაში საქართველოში ბუნებრივი აირის მოწოდება უზრუნველყოფილია 3 დამოუკიდებელი წყაროდან.
- იმპორტირებულ ნავთობპროდუქტებზე დამოკიდებულების შემცირების მიზნით გამოცხადდა ტენდერი წვადი ფიქლების (კეროგენის) არატრადიციული ტექნოლოგიებით მოპოვების შესაძლებლობის

შესწავლისათვის, აგრეთვე დაგეგმილია ტენდერის გამოცხადება 2012 წელს ნავთობგადამამუშავებელი საწარმოს მშენებლობისათვის.

- ადგილობრივი ენერგორესურსების განვითარების პირობებში მსხვილი ენერგოტევადი საწარმოების მშენებლობების და, შესაბამისად, დასაქმების ცენტრების განვითარების შესაძლებლობის შესწავლა.
- თბილისს გარეთ შეიქმნება 5 სამრეწველო-ინდუსტრიული კვანძი - ადგილები სადაც სატრანსპორტო-ლოგისტიკური და ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურა უზრუნველყოფილი იქნება ინდუსტრიული მოხმარების დონეზე. შესაბამისად ეს იქნება საუკეთესო ადგილები მსხვილი სამრეწველო ობიექტების განსათავსებლად და დასაქმების მნიშვნელოვანი ცენტრების შესაქმნელად. ასეთი სამრეწველო ინდუსტრიული კვანძები იქნება ფოთში, სენაკში, ქუთაისში, გარდაბანსა და ახალციხეში. ყოველ ასეთ კვანძს ექნება საშუალება მიიღოს ინდუსტრიული გაზი და ელექტროენერჯია, იქნება რკინიგზის და ავტომაგისტრალის ვერტიკალზე და დამატებით იქნება აეროპორტის (ფოთი, სენაკი, ქუთაისი, გარდაბანი) და/ან პორტის (ფოთი, სენაკი) უშუალო სიახლოვეში.
- 2011 წელს მშენებლობის პროცესშია 10 ჰესი, ჯამური ინვესტიციით – 819 მლნ აშშ დოლარი. 2015 წლისთვის მშენებლობის პროცესში იქნება კიდევ 13 ჰესი, ჯამური ინვესტიციით – 3 210 მლნ აშშ დოლარი. სულ იგეგმება 27 ჰესის აშენება, ჯამური ინვესტიციით – 4 113 მლნ აშშ დოლარი. პროექტებზე დასაქმდება დაახლოებით 13 000 ადამიანი.
- 2014 წლისთვის მთლიანად დასრულდება ინდივიდუალური გამრიცხველიანება, ხოლო 2015 წლამდე საქართველოს მოსახლეობის 70% იქნება გაზიფიცირებული.

6. სოფლის მეურნეობის განვითარება – მეწარმეობაზე ორიენტირებული სოფლის მეურნეობის განვითარება

- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, ტრადიციული, კომლზე დაფუძნებული სოფლის მეურნეობის პარალელურად შეიქმას მოდერნიზებული და სამეწარმეო პრინციპებზე დაფუძნებული პირველადი და გადამამუშავებელი წარმოება სოფლის მეურნეობაში, ლოგისტიკურ ცენტრებში, სადაც მნიშვნელოვანი პოტენციალი არსებობს სამუშაო ადგილების შექმნის და სოფლად საცხოვრებელი პირობების ხარისხობრივად გაუმჯობესებისათვის.

სასოფლო-სამეურნეო მიწების ჩართვა წარმოებაში

- უნდა გამოინახოს ყველა რეზერვი, რათა ეკონომიკურად აქტიური სასოფლო-სამეურნეო მიწის რაოდენობა გაიზარდოს. ამ თვალსაზრისით, არსებობს რამდენიმე შესაძლებლობა: გამოუყენებელი საძოვრები და ტყის ფონდში არსებული ფართობები, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის პრივატიზების აქტიურად გაგრძელება, ამორტიზებული მიწების რეაბილიტაცია.
- 2015 წლისათვის საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მიზნით დამუშავებული ფართობების რაოდენობა 50%-ით უნდა გაიზარდოს.

მემარცვლეობა, მეღვინეობა, მეცხოველეობა, მეხილეობა

- სოფლის მეურნეობის პოლიტიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტია მემარცვლეობის განვითარების ხელშეწყობა და ქვეყნის თვითუზრუნველყოფის ხარისხის ზრდა, რაც უნდა განხორციელდეს როგორც რაოდენობრივი (მეტი ფართობი), ასევე ეფექტიანობის ზრდის საფუძველზე. 2015 წლისათვის მთავარი ამოცანაა ხორბლის მოთხოვნის 50%-ის ადგილობრივი წარმოებით დაკმაყოფილება, ხოლო სიმინდის ექსპორტიორ ქვეყნად ჩამოყალიბება და 200 000 ტონამდე ექსპორტირება.
- ამ მიმართულებით ასევე მნიშვნელოვანი იქნება სანერგე მეურნეობების და სადემონსტრაციო / სასწავლო ცენტრების შექმნა ყველა რაიონში სადაც წარმოდგენილი იქნება მარალმოსავლიანი, მაღალეფექტური ჯიშები და გამოყენებული იქნება თანამედროვე ტექნოლოგიები.
- საქართველოს სოფლის მეურნეობის სტრატეგიის ამოცანა მეღვინეობის სფეროში არის ექსპორტის ზრდა და ბაზრების დივერსიფიკაცია, ქვეყრის ღვინის ბრენდის შექმნა და პოპულარიზაცია, ღვინის ტურიზმის განვითარება ღვინის შიდა მოხმარების გაზრდის მიზნით.

- 2015 წლისათვის ღვინის ექსპორტის ღირებულება უნდა გაორმაგდეს, ხოლო წარმოება 50%-ით გაიზარდოს.
- მეცხოველეობის სფეროში სოფლის მეურნეობის ამოცანაა პროდუქტიულობის გაზრდის ხელშეწყობა და საექსპორტო პოტენციალის გაზრდა სანაშენე ფერმებისა და საკვებწარმოების განვითარების, ხელოვნური განაყოფიერების ცენტრების განვითარების გზით.
- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სერვის-ცენტრების განვითარება და მათი გეოგრაფიის გაზრდა თანაბარი ხელმისაწვდომობისათვის.

ლოგისტიკური ცენტრი

- საქართველოს სოფლის მეურნეობის სტრატეგიული ამოცანაა ლოგისტიკური ცენტრების ქსელის განვითარების ხელშეწყობა, რათა გაიზარდოს ექსპორტის დივერსიფიკაციის ხარისხი, შემცირდეს დამოკიდებულება სეზონურობასა და რკინიგზით გადაზიდვებზე, შეიქმნას დამატებული ღირებულება პროდუქციისათვის სასაქონლო სახის მიცემის გზით.
- ამ ცენტრში მწარმოებლებს, ექსპორტიორებს, იმპორტიორებს, დისტრიბუტორებს საშუალება ექნებათ ისარგებლონ ისეთი მომსახურებით, როგორცაა - შესანახი მეურნეობა, პირველადი გადამამუშავება, სორტირება, დახარისხება, შეფუთვა, საბითუმო ვაჭრობის ობიექტი და საცალო ვაჭრობის ობიექტი, კონტეინერების საწყობი, ლაბორატორია. შესაბამისად, ფერმერს საშუალება მიეცემა ან შეინახოს და ზამთრის განმავლობაში გაყიდოს თავისი პროდუქცია, ან უფრო მეტი რაოდენობა ჩააბაროს ლოგისტიკურ ცენტრს.
- შედეგად მივიღებთ გაცილებით მეტ ვარგისიან პროდუქციას, ფერმერთა გაზრდილ შემოსავალს, შემცირებულ იმპორტს და ნაკლებად ცვალებად ფასებს სურსათზე.

საირიგაციო სისტემები

- საირიგაციო სისტემის რეაბილიტაციამ და განვითარებამ უნდა უზრუნველყოს პროდუქტიული ფართობების და ამ მიწების პროდუქტიულობის ზრდა. ახალი, თანამედროვე ტექნოლოგიის საირიგაციო სისტემების მოწყობას დააფინანსებს საქართველოს სოფლის მეურნეობის კორპორაცია. მათი ფუნქციონირება დაეფუძნება პარტნიორობას საჯარო და კერძო სტრუქტურებს შორის.

7. განათლების სისტემის გაუმჯობესება და ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა – საქართველოს მომავალი თაობებისა და მოსახლეობის კონკურენტუნარიანობის გაზრდისათვის

უკეთესი განათლების გარეშე შეუძლებელია ღირსეული და მაღალანაზღაურებადი სამუშაო ადგილების შექმნა. საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, საქართველოს მოსახლეობას ჰქონდეს შესაძლებლობა და ინფრასტრუქტურა იმისათვის, რომ მიიღოს განათლება მსოფლიოს საუკეთესო სტანდარტების შესაბამისად, როგორც საშუალო განათლების, ისე უმაღლესი განათლების დონეზე, მათი გლობალური კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფის მიზნით.

სწავლების ხარისხის გაუმჯობესება სკოლაში

საქართველოს მთავრობის ამოცანაა შექმნას ისეთი სასკოლო სისტემა სადაც სისტემის ყველა ნაწილს (რესურსს ცენტრს, სკოლის დირექტორტს, მასწავლებელს) ექნება სწორი მოტივაცია მთავარი აქცენტი გააკეთოს სწავლის ხარისხის გაუმჯობესებაზე და სწავლის პროცესი იქნეს შედეგზე ორიენტირებული.

- 2011 წელს დაინერგა და მომავალში გაგრძელდება მეთორმეტე კლასელთა გამოსაშვები გამოცდები, რაც მიმართულია სკოლაში სწავლების ეფექტურობის გამოსავლენად. ყველაზე წარმატებული 10% სკოლების დირექტორები მატერიალურად წახლისდებიან მიღწეული შედეგების საფუძველზე, ხოლო ყველაზე უარესი 20% სკოლის დირექტორებს ექნებათ შესაძლებლობა გამოასწორონ სიტუაცია.
- 2011 წელს განახლდა მასწავლებელთა სერტიფიცირება და ეს პროცესი 2012 - 2014 წლებშიც გაგრძელდება. ყველა სერტიფიცირებული მასწავლებელი მიიღებს 75 ლარიან დანამატს. ყველა ვინც ჩააბარებს ინგლისურის და კომპიუტერის გამოცდებს მიიღებს 125 ლარიან დანამატს და სერტიფიცირებული მასწავლებლების საუკეთესო 25% მიიღებს 1000 ლარიან ხელფასს.
- 2011 წელს შეიცვალა სკოლის დაფინანსების ვაუჩერის ფორმულა რომელმაც გამოასწორა არსებული ხარვეზები, მინიმუმამდე დაიყვანა დეფიციტური სკოლები და შესაბამისად სწორი მოტივაცია მისცა სკოლის დირექტორებს ხარჯების ოპტიმიზაციისათვის და საუკეთესო მასწავლებლების მოზიდვისათვის.
- სკოლებში განათლების ხარისხის გაზრდისათვის შემუშავდება ახალი ეროვნული სასწავლო გეგმა, გაძლიერდება ზუსტი და საბუნებისმეტყველო საგნების სწავლება, დაინერგება მე-12 კლასის მოსწავლეთათვის აბიტურის პროგრამა, ინგლისური ენის სწავლება პირველი კლასიდან, სოციალურად

დაუცველი მოსწავლეების უზრუნველყოფა სახელმძღვანელოებით, e-სტრატეგია.

- ამჟამად, სკოლებში ერთი კომპიუტერი არის 20 მოსწავლეზე, რაც 2015 წელს უნდა შეადგენდეს 10-ს. სკოლების 75% ჩართულია ინტერნეტში. ყველა მეთექვსმეტე რაიონში სრულ ათეულებზე დაამთავრებს 10 კლასს მიიღებს კომპიუტერს და ასევე ყველა პირველკლასელი სკოლაში შესვლისთანავე მიიღებს საბავშვო კომპიუტერს.
- უსაფრთხო სკოლის პროგრამის დანერგვის შედეგად, 80%-ით შემცირდა მოსწავლეთა დაგვიანება, 75%-ით შემცირდა მოსწავლეთა გაკვეთილებიდან გაპარვა, 95%-ით შემცირდა ფულის გამოძალვა, 85%-ით შემცირდა მოსწავლეთა შორის დაპირისპირება.
- სხვადასხვა ინგლისურენოვანი ქვეყნიდან ჩამოყვანილ იქნენ ინგლისური ენის მასწავლებლები, 2010 წელს - 1000, ხოლო 2011 წელს - 1500. ეს პროცესი გაგრძელდება 2012-2015 წლებში.

პროფესიული და უმაღლესი განათლება

- პროფესიული განათლების ამოცანაა უკეთესი დასაქმებისათვის შესაძლებლობების შექმნა, რაც უნდა ემყარებოდეს შრომის ბაზრის მოთხოვნებზე რეაგირებას, არჩევანის თავისუფლებას, მეწარმეებთან თანამშრომლობას.
- უმაღლესი განათლების სისტემამ უნდა უზრუნველყოს საერთაშორისო დონის განათლება საქართველოს ახალგაზრდობის გლობალური კონკურენტუნარიანობისათვის როგორც ბაკალავრიატის, ისე მაგისტრატურის დონეზე, მათ შორის, ბოლონის პროცესის ფარგლებში ევროპულ და გლობალურ აკადემიურ სისტემაში ინტეგრაციის გზით.
- ტექნოლოგიური უნივერსიტეტის შექმნა ბათუმში ამ პროგრამის განხორციელების ერთ-ერთი მთავარი კომპონენტი გახდება. ამ უნივერსიტეტის მიზანი იქნება საქართველოში ჩამოყალიბდეს სასწავლო სამეცნიერო ცენტრი რომლის მთავარი მიმართულებები იქნება საინჟინრო დისციპლინები, საინფორმაციო ტექნოლოგიები და სოფლის მეურნეობა. ამავე უნივერსიტეტის ბაზაზე შეიქმნება ტექნოლოგიური პარკი რომლის მიზანი იქნება მეცნიერული მიღწევების კომერციულ პროექტებად გარდასახვა.
- უმაღლესი განათლებისა და სამეცნიერო კვლევების ინფრასტრუქტურა უნდა იყოს ინტეგრირებული და უზრუნველყოფდეს პედაგოგიური და სამეცნიერო პროცესების სინერგიას.
- უნდა გადრმაგდეს უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობა ეთნიკური უმცირესობებისა და სხვადასხვა სოციალური ფენის უფრო მაღალი ჩართულობით.

8. სოციალური პოლიტიკის დახვეწა – მიზნობრიობისა და თანაზომადობის უზრუნველყოფა, სიღარიბის შემცირება

პენსიები და სოციალური დახმარებები

- საქართველოს მთავრობის მიზანია, შექმნას ეფექტიანი და დამისამართებელი საპენსიო და სოციალური დახმარებების სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს ხანდაზმული მოქალაქეებისთვის ღირსეულ სიბერეს.
- საპენსიო სისტემა და სოციალური დახმარებების სისტემა ფინანსურად მდგრადი უნდა იყოს, რაც ნიშნავს, რომ ფინანსური ტვირთი ბიუჯეტზე უნდა იყოს თანაზომადი ეკონომიკური ზრდისა, საგადასახადო ტვირთის და დემოგრაფიული ცვლილებებისა.
- 2011 წლის 1 სექტემბრიდან ასაკით და მკვეთრად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პენსიონერებისათვის მინიმალური პენსია გაიზარდა 100 ლარამდე და შენარჩუნდა ყველა არსებული შეღავათი.
- პენსიის ზრდის შემდეგი ეტაპები ითვალისწინებს საპენსიო პაკეტის 100 დოლარამდე გაზრდას, რომელიც გააერთიანებს არსებულ შემწეობებსა და პენსიებს, მასში ასევე შევა სადაზღვევო ვაუჩერი. მიზანია, ყველა 60 წელს გადაცილებულ მოქალაქეს საშუალება ჰქონდეს, დაეზღვიოს ისეთი სადაზღვევო პაკეტით, რომელიც მოიცავს არა მარტო ამბულატორიულ მომსახურებას, არამედ მედიკამენტების შეძენის თანადაფინანსებასაც.
- გაგრძელდება საჭიროებაზე დაფუძნებული მიზნობრივი სოციალური პოლიტიკა, დაიხვეწება ოჯახების შეფასების მეთოდოლოგია, რათა გაიზარდოს როგორც მიზნობრიობის სიზუსტე, ისე დახმარების ეფექტიანობა. მიზნობრივი სოციალური დახმარება უნდა იყოს ორიენტირებული სიღარიბის დაძლევაზე და არ შექმნას აქტიურ ეკონომიკურ საქმიანობაში ჩაურთველობის სტიმულები, მათთვის, ვისაც ამის შესაძლებლობა აქვს.

იძულებით გადაადგილებული პირები

- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, იძულებით გადაადგილებულ პირებს შეუქმნას საშუალება სრული ინტეგრაციისთვის, მათთვის, პირველ რიგში საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესების, მათ მიერ კერძო საკუთრების მოპოვების და დასაქმების გზით. ეს ამოცანა ხორციელდება იმ დათქმით, რომ მათი, როგორც საქართველოს მოქალაქეების, უფლება - დაბრუნდნენ ოკუპირებულ ტერიტორიაზე, ისევე როგორც მათი საკუთრების უფლებები, შეუქცევადია.

- ეს პროცესი განხორციელდება რეკონსტრუირებული საცხოვრებელი ერთეულების დაკანონების გზით, სოფლებში საკარმიდამოს გადაცემის საშუალებით, საცხოვრებლისათვის კომპენსაციების გაცემით, მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლების მშენებლობით.
- ამჟამად მიმდინარეობს დამატებით 54 კარკასული შენობისა და 64 კოლექტიური ცენტრის სრული რეაბილიტაცია 3,130 დევნილი ოჯახისათვის. სულ მიმდინარეობს ან დაგეგმილია ახალი საცხოვრებელი მრავალბინიანი სახლების მშენებლობა: ფოთში – 32 მრავალბინიანი სახლი 1,168 ოჯახისათვის, წყალტუბოში – 10 მრავალბინიანი სახლი 352 ოჯახისათვის, ბათუმში – 22 მრავალბინიანი სახლი 608 ოჯახისათვის, ზუგდიდში – 10 მრავალბინიანი სახლი 320 ოჯახისათვის.

პენიტენციური სისტემა

- პენიტენციური სისტემა უნდა დაეფუძნოს განვითარებულ ინფრასტრუქტურას, თანამედროვე სტრანდარტების თავისუფლების აღკვეთის ადგილების შექმნით, სასჯელის მოხდის ალტერნატიული ფორმების გამოყენების წილის გაზრდითა და სოციალური ინტეგრაციის ეფექტიანი ფორმების განვითარებით.
- თითოეული პირობითი მსჯავრდებულის მიმართ დგება სასჯელის მოხდის ინდივიდუალური გეგმა და ხდება რისკის შეფასება ელექტრონული მონიტორინგის სისტემის გამოყენებით. პრობაციის სოციალური მუშაკები ინტენსიურად არიან ჩართულნი არასრულწლოვანთა განრიდებისა და მედიაციის პროცესში. პრობაციის ბიუროები ასევე უზრუნველყოფენ ვიდეოპაემანის განხორციელებას სხვადასხვა ტიპის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებებთან.
- ინტენსიური რეფორმა მიმდინარეობს პენიტენციური სისტემის სამედიცინო სფეროში, რათა ყველა პაციენტისათვის ხელმისაწვდომი იყოს მაღალი ხარისხის სამედიცინო სერვისი და 2013 წლიდან პენიტენციური ჯანდაცვის სისტემა სრულად შეესაბამებოდეს სამოქალაქო სექტორში არსებულ სერვისებს.
- ტუბერკულოზის პრევენციის მიზნით ყველა სასჯელადსრულების დაწესებულებაზე მიმაგრებულია ტუბერკულოზის ეროვნული ცენტრის წარმომადგენელი და ინტენსიურად გრძელდება ტუბერკულოზით დაავადებულ მსჯავრდებულთა ახალი, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი სამკურნალო კორპუსის მშენებლობა, რომელიც 2012 წლიდან შევა ექსპლუატაციაში.

ბავშვთა სახლები

- დაწეებულია უპატრონო ბავშვთა სახლების პროგრამის ტრანსფორმაცია, კერძოდ, არსებული ბავშვთა სახლები შეიცვლება ოჯახური ტიპის (ევროპული მოდელი) სახლებით, სადაც თითო სახლში მშობლების ფუნქციის მატარებელი აღმზრდელები იქნებიან. ერთ სახლში 8-9 ბავშვზე მეტი არ იცხოვრებს. ეს უფრო გაუადვილებს ბავშვს ოჯახის შეგრძნებას. მომავალში კი ჩვეულებრივ სკოლაში მოხდება ასეთი ბავშვების სოციალიზაცია და მათ უფრო გაუმარტივდებათ საზოგადოების სრულფასოვან წევრებად ჩამოყალიბება.

9. ხელმისაწვდომი, მაღალხარისხიანი ჯანდაცვის სისტემის ჩამოყალიბება – განვითარებული სადაზღვევო ბაზრით, ფარმაცევტული პროდუქტების ფართო არჩევანით, მოდერნიზებული და მომხმარებელზე ორიენტირებული ჯანდაცვის სისტემით

- მთავრობის მიზანია, საქართველოში განვითარდეს ჯანდაცვის სისტემა, რომელიც ორიენტირებული იქნება პაციენტზე, როდესაც სახელმწიფო დააფინანსებს არა ჯანდაცვის ინფრასტრუქტურას, არამედ მომხმარებელს. უზრუნველყოფილი უნდა იყოს გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობა მთლიანად საქართველოს ტერიტორიაზე. მისაღწევია მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება, ავადობის ტვირთის და სიკვდილიანობის შემცირების გზით.
- აღნიშნული მიზნის მისაღწევად საქართველოს მთავრობა ჯანდაცვის სფეროში აყალიბებს ხუთ სტრატეგიულ ამოცანას:
 1. სამედიცინო მომსახურებაზე გეოგრაფიული და ფინანსური ხელმისაწვდომობა.
 2. სამედიცინო მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება.
 3. პაციენტისათვის არჩევანის უფლების მინიჭება და მისი უფლებების დაცვა.
 4. დაავადებათა პრევენცია, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის საფრთხეებისადმი მზადყოფნა და საპასუხო რეაგირება.
 5. ჯანდაცვის სფეროს ორგანიზაციისა და მართვის გაუმჯობესება, სექტორის ეფექტიანობის გაზრდა.
- 2012 წლის ბოლოსთვის, ჰოსპიტალური სექტორის განვითარების გეგმის მიხედვით, ქვეყანაში იფუნქციონირებს 150-მდე სრულიად ახალი ან განახლებული სამედიცინო ცენტრი.
- გაიზრდება მედიაციის სამსახურის როლი დაზღვეულთა ინტერესების დასაცავად. ძალაში შევა პაციენტისთვის მიყენებული ზარალის ანაზღაურების სისტემა, რისთვისაც მედიაციის სამსახური და სამედიცინო საქმიანობის რეგულირების სააგენტო მნიშვნელოვან როლს შეასრულებენ. დაწესდება მიყენებული ზარალის კომპენსაცია პაციენტის და/ან თავისი ოჯახისათვის სამედიცინო დაწესებულებების მიერ.
- დაავადებათა პრევენციისა და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის საფრთხეებისადმი მზადყოფნის მიზნით საქართველოს მთავრობა 2012 წელს გააგრძელებს მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე მუდმივ ზედამხედველობას, რისთვისაც დაიხვეწება რუტინული სტატისტიკის მოპოვებისა და ანალიზის მექანიზმები, ელექტრონული საინფორმაციო სისტემის განვითარების გზით.
- პირველადი ჯანდაცვა ქალაქებსა და რაიონულ ცენტრებში (პოლიკლინიკები) – განკერძოების პირობებში, თითოეული დაწესებულების

ყოველდღიური მართვიდან სახელმწიფო საკუთარ რესურსს სრულად გადაიტანს სისტემურ მართვაზე, მომსახურების ხარისხზე.

- თითოეულ ახალ ჰოსპიტალს რაიონებში ექნება გადაუდებელი დახმარების განყოფილება, რაც უზრუნველყოფს აღნიშნული შემთხვევების ადეკვატურ მომსახურებას, მართვასა და საჭიროების შემთხვევაში რეფერალს შემდგომ დონეზე. სასწრაფო უფასო იქნება როგორც დაზღვეული, ასევე დაუზღვეველი მოსახლეობისათვის. გაცილებით უფრო ეფექტიანი და ხარისხიანი გახდება პირველადი ჯანდაცვისა და გადაუდებელი და სასწრაფო დახმარების ერთიანი მმართველობის პირობებში.
- განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა სპეციფიკური გადაამდები და არაგადაამდები დაავადებების პრევენციას მოსახლეობის სხვადასხვა ჯგუფში: 2012-2013 წლებში საქართველოს მთავრობა გეგმავს იმუნიზაციის პროგრამის ეფექტიანობის გაზრდას (>93% მოცვით); 2016 წლისთვის აივინფექციის გავრცელების სტაბილიზაციასა და ტუბერკულოზის გავრცელების შემცირებას 25%-ით; 2012 წლიდან ყურადღება გამახვილდება ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაციაზე და ისეთი ქრონიკული კონდიციების ეფექტიან პრევენციაზე, როგორებიცაა დიაბეტი და თირკმლის ქრონიკული უკმარისობა (დიალიზი).
- საქართველოს ჯანდაცვის მართვის ერთიანი საინფორმაციო სისტემის სტრატეგიის – „ჯანმრთელი საქართველო შენთვის“ ფარგლებში 2012 წლის ბოლოსთვის დაგეგმილია ელექტრონული ჯანდაცვის ეროვნული სისტემის განვითარება.
- უახლოეს მომავალში შეიქმნება საბაზო სადაზღვევო პაკეტი, რომელშიც შევა როგორც ამბულატორიული მომსახურება, ასევე წამლების თანადაფინანსების გაზრდილი სია. ამ სადაზღვევო პაკეტს სახელმწიფო შეიძენს სოციალურად დაუცველებისათვის, ახალშობილთა და 60 წელს გადაცილებულთათვის (როგორც პენსიის დანამატს). მთავრობის მიზანია, ასეთი პაკეტი ამავე პირობებით გახდეს ხელმისაწვდომი ყველა მოქალაქისთვის.

10. ურბანული და რეგიონული განვითარება – განვითარების თანაბარი შესაძლებლობების შექმნისათვის

- საქართველოს მთავრობის ამოცანაა, შეამციროს უთანასწორობა ურბანულ და რეგიონულ განვითარებაში, ხელი შეუწყოს განვითარებისა და დასაქმების ცენტრების შექმნას, გააუმჯობესოს მიღწევადობა რეგიონებამდე და რეგიონებს შიგნით, გააუმჯობესოს სოფლების ინფრასტრუქტურა, რათა შეიქმნას მეტი სამუშაო ადგილი პირველადი სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მიღმა, საქართველოს განვითარება და ეკონომიკური სტრუქტურა გახდეს უფრო დეცენტრალიზებული.
- უახლოეს მომავალში დაიწყება კახეთის რეგიონის განვითარების პროექტი მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერით, რომელიც ითვალისწინებს ტექნიკურ-ეკონომიკურ დასაბუთებაზე დაყრდნობით რეგიონის განვითარების მიზნით სათანადო ინფრასტრუქტურული და ტექნიკური დახმარების პროექტების განხორციელებას.
- პირველადი ჯანდაცვა სოფლად – სოფლის ექიმის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში შესაბამისი მომზადება გაიარა 2000-მდე სოფლის ექიმმა და 1900 ექთანმა. სახელმწიფოს მიერ გაცემული ფულადი და არაფულადი გრანტების მეშვეობით, ისევე როგორც საერთაშორისო ორგანიზაციების მეშვეობით, მოხდა სოფლის ამბულატორიების ინფრასტრუქტურისა და ადგილობრივი განახლება. საქართველოს სოფლის მოსახლეობა, ფაქტობრივად, სრულადაა მოცული პირველადი ჯანდაცვის უფასო სერვისებით. 2012 წლიდან განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდება მომსახურების ხარისხზე.
- ადგილობრივი ხელისუფლებისა და სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში ყოველწლიურად ხორციელდება ადგილობრივი და სასოფლო საავტომობილო გზების ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და მოვლა-შენახვა. პრაქტიკულად, ყოველწლიურად 3000 კმ-მდე გზის რეაბილიტაცია ხორციელდება. ეს ტენდენცია მომდევნო წლებშიც შენარჩუნებული იქნება.
- სისტემატურად მიმდინარეობს მონიტორინგი მდინარისა და ზღვის სანაპირო ზოლებში ავარიული და რისკფაქტორიანი უბნების გამოვლენის მიზნით. დღეისათვის სამშენებლო სამუშაოები მიმდინარეობს 40-მდე ობიექტზე. ნაპირდაცვის უზრუნველყოფის მიზნით მომდევნო წლებშიც გაგრძელდება შესაბამისი საპროექტო და სამშენებლო სამუშაოები.
- გასული წლების განმავლობაში რეაბილიტაცია ჩატარდა 1000 კმ-ზე მეტ წყლის მილსადენს, აშენდა გამწმენდი ნაგებობები, მოეწყო რეზერვუარები, საქლორატორები და ფილტრები. წყალმომარაგებისა და წყალარინების სექტორში ჩასატარებელ სამუშაოებზე 2012-2015 წლებში ყოველწლიურად დასაქმდება 20 ათას კაცამდე.